

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil :
Protolereu DUMITRU ANTAL

Spre o nouă viață

Graba febrilă și multilaterală activitate a secolului nostru au ajuns proverbiale. An de an aproape, se desprind din rezultatul asiduelor cercetări pe toate terenele, noi și noi invenții. Îți face impresia că rațiunea omenească a ajuns să găsească cheia cu care se desleagă cele mai tainice probleme ale acestei vieți. Și cu toate aceste progrese, omenirea n'a făcut nici un pas spre fericire. De ce? Fiindcă pe lângă tot rafinamentul și nervozitatea caracteristică zilelor noastre, societatea e lipsită de simțire, de acea specifică senzibilitate care poate face distincția între ceace este bine ori rău, este lipsită de spiritul moral creștin. Apelând la puterea morală a contemporanului nostru, reprezentantul sec. al XX-lea, îl vedem că se oprește deodată din fuga lui, fricos și uluit, incapabil de a se pronunța. În imperiul moralei, în special la noi, regiunile pustii după ce s'au întins aproape în toate straturile populației dela orașe, încep a pătrunde și în masa poporului dela sate.

Până când vom mai privi cu indiferentism la acest flagel care a ajuns să roadă din inima poporului nostru? Aștepta-vom secarea tuturor izvoarelor puterii morale?

Ar fi o crimă pe care o săvârșim înconștient fiecare fiu al acestei națiuni, când constatat este, că întregă vitalitatea unui popor rezidă în primul rând în forțele morale de care dispune. Menirea fiecărui bun român este de a mișca societatea actuală, atât de puțin primitoare față de adevărurile morale, s'o galvanizeze din punct de vedere etic, s'o mântuiască din rigiditatea spirituală atât de nenaturală. Menire care revine fără îndoială în primul rând Bisericii.

Trebue să ne doară când vedem, că în

fața celor mai odioase crime, cărora li-se îmbină pagini întregi din ziarele cotidiene, publicul mare, cu excepția alor foarte puțini, nu-i capabil să reageze, să înfierzeze cu puterea care o reprezintă repetirea astor fel de cazuri în viitor, ci le înr gistrează numai în dosarul nenămăratelor călcări ale legii morale. Ce dovadă mai palpabilă pentru caracterizarea bolnavei mentalități contemporane?

Ne doare însă și mai mult când, chiar reprezentanții unei biserici surori, în loc să lucreze mână în mână cu reprezentanții bisericii strămoșești în fața dușmanului comun, pentru păstrarea vigoarei inerente națiunii din care fac parte, își cheltuiesc forțele în lupta fratricidă întreprinsă. Până când idolul dela 1700 va mai înarma brațele unor răzleți fii ai neamului contra fraților lor? Este articolul 45 din legea Cultelor un semn, care prevestește sfârșitul comediei înscenate de curtea imperială din Viena? De ce atunci atâta răzvrătire. Repararea unei nedreptăți de veacuri, comise din interes streine de dezvoltarea prielnică a neamului, nu poate turbura pe nici un bun român. Ar fi timpul să se înțeleagă, că azi în țara românească, nu ne mai pot teroriza nici legiurile trecutului, nici amenințările unor streini, cari n'au nimic comun cu sufletul acestui popor atât de blând. Ar fi timpul ca energiile și valorile morale să nu mai fie necesitate a se cheltui în luptele confesionale, ci mână în mână, alimentați numai de adevărurile propovăduite de Hristos, nu și de ura fariseică, să realizeze binele pe care Ap. Pavel îl dorește comunității creștine din Filipii. (Filip. I. 9—11):

„Mă rog, ca iubirea voastră să prisoasească tot mai mult și mai mult, în cunoștință și orice pricepere.

„Ca să puteți prețui cele ce sunt mai de folos și să fiți lămurii și fără de prihană în ziua lui Hristos“.

Dacă secolul XVII a înregistrat în istoria neamului român, o slăbiciune, secolul XX să înregistreze repararea acelei slăbiciuni. Un popor, cu o credință superioară de care e legat prin toate fibrele lui istorice este invincibil. M.

Cinstirea sf. Cruci

„Cuvântul crucii celor peritori nebunie este . . . ci eu întru nimic alta nu mă laud, decât întru crucea Domnului Hristos“ . . .) a zis în una din scrisorile sale cel mai mare dintre ucenici Mântuitorului Hristos, sf. Apostol Pavel. Aceste cuvinte se potrivesc minunat atât pentru cei cari cinstesc după cuviință, cât și pentru cei cari orbiți de patimă și rătăcire, nu dau cinstea cuvenită sfintei și de viață făcătoarei Cruci. Aceste cuvinte se mai potrivesc minunat însă și pentru a fi tălmăcite ori de câte ori Biserica face prăznuirea vreuneia dintre sărbătorile închinat sf. Cruci.

Dumineca a treia din postul-mare este una din aceste sărbători.

Ce a fost această cruce până la sosirea Fiului lui Dumnezeu în lume, până la răspândirea binecuvântatei Sale învățături între oameni?

— Un lemn, care însufla groază și spaimă pentru toți făcătorii de rele, ca să nu ajungă a-și ispăși fărădelegile răstigniți pe dânsul! Și ce-a făcut Domnul Hristos din acest lemn al groazei și al rușinii? — L-a ridicat prin moartea Sa pe dânsul la cea mai înaltă cinste și strălucire!

Poporul lui Izrail, în mijlocul căruia Fiul lui Dumnezeu s'a ridicat după partea Sa omenească, era pizmuitor și mândru pe o bărșia seminției sale. Îl aștepta pe Mântuitorul, prezis de proroci, ca să vie cu putere și strălucire mare, ca să se pună ca un împărat în fruntea neamului Său și cu ajutorul unor puteri nevăzute să zdrobească iobăgia poporului român care-l apăsa.

Dar iată că acest Mântuitor i se arată poporului izraelitean, blând și umilit, în-

demnând la pace și dragoste, iar nu la războiu și răzvrătire. În loc să vie adus de puteri nevăzute, mai înalte, în loc să se trezească în patul celui mai înzestrat palat, — El se naște în sărăcie, într'o iesle, purtat de brațele unei muieri sermane, dar curată și cu frica lui Dumnezeu. Cum deci, acel popor îngâmfat și cârtitor ar fi putut, în mândria sa deșartă, să-l primească cu drag și să l se închine Lui?!

L-a urit pândindu-l la tot pasul, cum să-lucidă și cum să-l piardă! Isus de vindeca pe vr'un bolnav numai cu cuvântul, îl învinuiau că-i vrăjitor; de-i venea în ajutor vreunui nenorocit în zi de Sâmbătă, îl pârau că strică legea. De-i muștra pe cei mincinoși și fățarnici ca să se îndrepte, ura le creștea și mai mult; de i se descoperia vreunuia dintre cei îndreptățiți, că El e Hristos sau Unsul Domnului, pizma și mânia îi întărita și mai tare. Astfel, că în cele din urmă și-au făcut și cheful: L-au răstignit, supunându-l la cele mai sfâșietoare chinuri pe lemnul hulei și al rușinii, pe lemnul nelegiuit al crucii. Căci așa a voit patima și rătăcirea omenească.

Dar prevedința cerului a lucrat altfel: Din ceasul în care a suferit Isus moartea, fiind răstignit fără vină, crucea a fost sorocită să se ridice la strălucire și biruință. Ea a început să înfățișeze pentru toți, cari se însuflețiau de învățăturile Fiului dumnezeesc, întruchiparea suferinții și a durerii, cari netezesc calea cea spinoasă ce duce la fericirea de veci întru bucuria dreptilor. Iar vestea despre cel răstignit s'a răspândit ca fulgerul între popoare, ducând știre despre puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu, care a zdrobit tăria morții și a înfrânt puterea mormântului. Și o plăcere nespūsă a început a fi din acel ceas, pentru cei aleși de a cădea în fața crucii, de a vărsa lacrimi și a-și cere iertare păcatelor în fața ei dela Cel ce cu supunerea Sa neasămănată pentru vecie i-a sfințit lemnul.

Până și împărații puternici și-au impodobit steagurile cu acest semn al suferinții și rușinii din alte vremuri! Pornind cu el în lupte, încrezători în fiorul sfințeniei răspândit de dânsul se întorceau încununati cu desăvârșită strălucire și izbândă.

Împăratul Constantin și cu maica sa

) Galat.; VI, 14.

Elena au început pământul să-l răscolească, pentruca, cu înfiorare și cutremur să desgroape chiar însuș lemnul pe care a pățimit într'adevăr Fiul lui Dumnezeu. Și l-au aflat! Iar aflându-l, cu toată podoaba și strălucirea iscodită de mintea omenească l-au înălțat la loc de cinste și închinare.

Iată de ce ori de câteori se face vr'o praznuire în amintirea crucii, sărbătoarea este mare. Iată de ce și Biserica a orându-it ca între cele șase Dumineci din postul-mare, Dumineca a treia să se praznuiască în amintirea crucii, simbolul înfrânării și al suferinții.

Lemnul hulit și urgisit odinioară azi se proslăvește și cu strălucire se încununează. La răsărit ca și la apus, la miazănoapte ca și la miazăzi, pretutindeni cântări și laude răsună în locașurile de închinare, împodobite cu semnul crucii întru cinstea și preamărirea Celui ce a pățimit pe dânsa. Căci, ea este cartea celui neînvățat, evanghelia celui surd, mângâierea și tovarășa celui ce-și așteaptă sfârșitul. Și nu este călăuză sub soare, care să îndrepte mai bine pașii omului în viață, decât chipul îndurerat al Domnului de pe lemnul crucii! Vai de acela care se împotrivesc și nu-l urmează sau îl hulește!

Nu s'a fost potolit sângerosul războiu din urmă și spitalele țării erau pline de soldați răniți și schilodiți de pe câmpul de bătaie. În unul din aceste spitale preotul de serviciu dă peste următoarea întâmplare: Într'o zi pe când vizita credincioșii, i se atrage atențiunea, că în cutare cameră se află cel mai schilodit soldat dintre cei adăpostiți acolo. Preotul, fără întârziere, s'a dus la el. — „Am auzit“, zice blând păstorul de suflete, „că D-ta ai fost cel mai greu rănit dintre toți și aș dori să știu ce-ți lipsește?“

— „Ridică așternutul ce mă acopere și vei vedea“, a răspuns cu glas slab rănitul.

Preotul a ridicat așternutul din dreptul picioarelor și cu groază s'a înfiorat când a văzut, că bietul luptător nu mai avea picioare.

— „Dar nu te îngrozi părinte numai pentru atâta; ridică așternutul și din dreptul mânilor“, a zis iarăși rănitul.

Preotul aflând că-i lipsesc și mânilor, a început a-l mângâia zicând: „Mă doare mult, dragul meu, că te văd așa!“

— „Nu, sfințite părinte, nu mi-se cade să-mi duci mila; asta ce vezi nu-i alta decât pedeapsa ce-am meritat-o. Așa am făcut și eu cu chipul unei sfințe cruci!... Numai mi-am fost început slujba ostășască și în tovarășia unor prieteni am făcut una din cele mai nelegiuite fapte. Am văzut odată o cruce la răspântia unui drum, și pare că mânat de duhul păcatului m'am aruncat asupra ei și cu injură și sudalme am dărâmat la pământ și mânilor și picioarele acestui chip nevinovat. Nu mult după această faptă blăstămată s'a pornit războiul și chiar în cea dintâi încăierare mai sângeroasă m'a ajuns urgia chipului sfânt pe care l-am pângărit; am rămas și eu fără mâni și picioare! Dar mi s'a dăruit viața, amară pedeapsă, pentru ca să-mi ispășesc vina, de care m'am învrednicit“...?)

Tristă întâmplare, dar adevărată și plină de învățături! Oare nu-i așteaptă și pe toți aceia cari își bat joc și azi de acest chip minunat al crucii, răsplata ce li se cade?! Oare acei așa numiți pocăiți din acest colț de țară, cari aruncă și calcă în picioare lemnul pe care l-a sfințit Domnul prin rănilor cuielelor Sale vor pași teferi și fără supărare până la sfârșit?!

Noi însă, acel semn de izbândă, care lumea a umplut-o și spre semn de pomenire astăzi peste munți și mări strălucește, ca semn de biruință, cele mai alese clădiri ale pământului le împodobeste, cu smerenie se cade să-l cinștim și „*întru nimic alta să nu ne lăudăm decât întru Crucea Domnului și Mântuitorului nostru Hristos*“, după cum ne îndeamnă și sf. Pavel, marele Apostol al neamurilor.

L. V.

?) Scherer, Bibl. f. Pred., Expl. — Lex. II, p. 63.

Predici în Capela eroilor din Cluj

Seminarul de omiletică al Academiei teologice ort. rom. din Cluj cu începere de Duminecă, 11 Martie (a II-a din post) începe un ciclu de predici la Capela eroilor din Cluj. — Duminecă, 11 Martie la ora 11 a. m. va predica dl *Sofroniu Butz*, stud. în teol. an. IV.

Pelerinajul la Ierusalim

Pelerinajul la Locurile sfinte, contemplat a se face în primăvara de sfintele Paști sub conducerea P. Sf. Sale D. D. Episcop *Grigorie* al Aradului, din încredințarea P. S. Sale, — cu adâncă părere de rău — comunică că *s'a amânat pentru toamnă*. Numărul total al celor ce s'au interesat de pelerinaj până acum, abia ajunge la 72, mult prea puțini, decât ca să putem obține vapor special pentru pelerini.

Serviciul maritim român, în frunte cu dl comandor Mărgineanu și dir. gen. Simu cu deosebită bunăvoință ne-a pus în vedere reducere de 50% și la vapoarele de cursă.

Cei anunțați deja vor fi ținuți în evidență pentru pelerinajul de toamnă, nădăjduind că atunci, cu ajutorul lui Dumnezeu, totuși se va putea întreprinde. Cei cari au anticipat deja o sumă de bani pentru pelerinaj, la institutul „Victoria” în Arad, sunt poțitiți a ne comunica dacă trebuie să le restituim banii, ori îi lasă depuși cu dobândă până în toamnă.

Pentru orientarea celor ce ar avea totuși dorința să plece acum, în primăvară, singuratici sau în grup mai mic, eu însemnez aci următoarele:

Vaporul „Durostor”, care face cursa Constanța—Iaffa, pleacă la 22 Martie, sosind acolo la 29 Martie. Dela Iaffa la Ierusalim e tren. Cei cari ar pleca la 22 Martie s'ar putea întoarce delo Alexandria, cu vaporul „Dacia”, la 10 Aprilie, făcând drumul delo Ierusalim la Alexandria cu trenul.

Neajunsul în cazul acesta este, că ar trebui să facă săptămâna Patimilor pe vapor, sosind la Constanța tocmai în ziua sf. Paști, la ora 5 dimineața.

A doua modalitate ar fi cu vaporul „Dacia”, plecând la 1 Aprilie delo Constanța la Alexandria și de aici cu trenul la Ierusalim și înapoi, așa fel ca să se întoarcă din Alexandria la 24 Aprilie cu vaporul „Regele Carol I.” sosind la Constanța în 29 Aprilie. Cu această modalitate s'ar putea avea mângăierea de a petrece sf. Paști în Ierusalim și s'ar putea vizita și Cairo, cu piramidele...

Dela Alexandria la Ierusalim (pe la El. Katara, Gaza și Lud) e legătură de tren, fără pierdere de vreme. **Cheftuțiile de drum**

cu vaporul românesc, *fără reducere*, cl. I. Lei 14.000, cl. II. Lei 10.400, cl. III. Lei 2400 (fără mâncare). La bilete de ducere și întoarcere se acordă oricui o reducere de 25% la cl. I. și II.

Pasaport în afară de Europa, se obține delo Ministerul Muncii, Comisiunea Migranților, Direcția Siguranței și vizate la legațiunile țărilor: Turcia, Grecia, Egipt și Palestina.

La Cairo orientări servește dl E. Bordeano, interpret la Consulatul regal român, vorbind românește, ori anteprenorul pentru Egipt Ignăț Iacob, Khedivial Hotel, Kairo. În Ierusalim dl M. Caralli, secretar al Sf. Patriarhii ortodoxe Epifanos, asemenea vorbind românește, ori anteprenorul E. I. Mosali P. O. Box 277, sau A. Mavlomihalīs P. O. Box 139. Pentru găzduire acolo, recomand „Casa Nova” pension catolic.

Banii trebuiesc schimbați în lire turcești, egiptene și în lire *noui* pentru Palestina, la „Banca Națională”, sau aiurea.

Archim. P. Morușca,
Sf. Mănăstire Bodrog, jud. Timiș.

Cele zece porunci

în multe cărți de școală nefiind redade la fel, în vederea uniformizării textului lor, Sf. Sinod în ședința din 25 Iunie 1927, în baza raportului P. Sf. episcop Iacob al Hușilor le-a stabilit în felul următor:

I. Eu sunt Domnul Dumnezeu tău, să nu ai alți Dumnezei afară de mine.

II. Să nu-ți faci ție chip cioplit, nici vre-o altă asemănare a lucrurilor cari sunt în Cer sau jos pe Pământ și din câte sunt în ape și sub Pământ; să nu te închini lor, nici să servești lor.

III. Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deșert.

IV. A luți aminte de ziua de odihnă, ca s'o sfințești pe ea. Șase zile să lucrezi, iar a șaptea te odihnește căci este ziua Domnului Dumnezeului tău.

V. Cinstește pe tatăl și pe mama ta, ca să-ți fie ție bine și să trăești ani mulți pe pământ.

VI. Să nu ucizi.

VII. Să nu fii desfrănat.

VIII. Să nu furi.

IX. Să nu mărturisești strâmb asupra aproapelui tău.

X. Să nu poțtești soția aproapelui tău, nici casa lui, nici țarina lui, nici sluga lui și nici oricâte sunt ale aproapelui tău.

Să înviem tradițiile bune!

Dintre toate funcțiunile din viața publică, nici una nu este cu atâta răspundere cum e chemarea preoției. Fie ele cât de înalte și cât de grele, nu vor întrece sfânta chemare de păstor al sufletelor. Câtă vreme în cele dintâi, responsabilitatea este mai mult de ordin material, dincoace ea poartă pecetea grea a spiritualității și moralității. Acest adevăr indiscutabil se afirmă întotdeauna și de toți bărbații de valoare ai lumii. Să fii slujitor adevărat al sfântului altar, să fii cel ce leagă ceriul cu pământul, este tot ce se poate mai frumos, dar și mai greu.

Tu însuși care porți sfânta chemare a preoției lui Christos, încă ești om, având carne și oase și totuși se cere să fii mai mult. Se cere o desăvârșită stăpânire a materiei, ca să se poată manifesta în deplină libertate puterea nevăzută, dar fructiferă, a duhului dumnezeesc.

Ca preot și păstor duhovnicesc reprezinti pe însuși Domnul Isus Christos și ca atare ești dator ca'n toate manifestațiunile vieții să se vadă suflul vieții Lui divine, iar vorbele și mai ales faptele tale să poarte pecetea Evangheliei sfinte.

În aceasta constă deplina ascultare a Mântuitorului când zice în special Apostolilor: „Voi sunteți lumina lumii.... Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune și să mărească pe Tatăl vostru carele este în ceriuri“ (Mat. 5. 14, 16) Prin urmare preotul e dator să-și formeze, prin devotament către cele sfinte, o *concepție religioasă despre viață*.

Multe și diferite sunt mijloacele prin cari putem ajunge la câștigarea unei astfel de concepții. Voiu stărui numai pe lângă ceea ce amintește, în Manualul său de studiu pastoral, nemuritorul Arhiepiscop Andrei, unde îndeamnă și îndatorează pe fiecare slujitor sfințit al altarului, că precum omul își serbează cu bucurie și veselie ziua nașterii ori a numelui, așa și slujitorul sfințit al lui Dumnezeu e obligat să-și prăznuiască cu post și rugăciune ziua memorabilă în care a primit dela Duhul sfânt, darul sfințitor.

Este învederat, că acest sfat arhieresc folosește nespus de mult formării concep-

ției religioase despre viață. Prin prăznuirea zilei în care ai primit — cu punerea mânilor — darul preoției, îți vei aduce mereu aminte de înalta chemare ce ai între oameni și vei primi puteri noi pentru lupta ce te așteaptă în viitor. Postul și săvârșirea sfintei Liturghii din aceea zi sunt aripile ce vor lua sufletul și-l vor purta prin înălțimile curățeniei, de unde văzând necurăția păcatului, un nou duh de viață va pătrunde în ființa lui.

Așa făcând, vom avea înaintea noastră mereu, idealul sfânt al preoției, iar viața se va desvolta în mod organic. Tot ceea ce dă putere de acțiune în desfășurarea unei vieți adevărate, este modul în care omul și-a câștigat concepția de viață. Iar aceasta stă în strânsă legătură cu traiul. Un cugetător zice: „Istoria inimii tale e istoria vieții tale“. E evident, că cu ce-ți hrănești sufletul aceea vei deveni, te hrănești cu arta nu zic că vei deveni un artist, dar vei ajunge un mare pricepător în artă.

La fel este și cu preotul. Lui îi trebuie în primul rând acel razim al vieții, acea țintă spre care năzuind va fi adevărat păstor: concepția religioasă despre viață, care nu se învață în școală, ci se câștigă prin o încordare a cugetării tale personale, prin experiențele ce le faci tu însuși pe lângă anumite reguli. Lipsindu-i această busolă, e ca luntrea fără de cârmaci, va fi purtat de împrejurările în cari trăește, ca trestia bătută de vânt, el plutește în haos și întunec. Numai așa se explică de ce stăpânește materialismul pe oameni, ei n'au țintă luminoasă un ideal, ci au căzut pradă materiei brute.

Astfel de gânduri vor fi îndemnat pe marele Arhiepiscop, ca să stăruie pe lângă fiii lui sufletești în împlinirea acestui sfat. El a rămas acum literă moartă pentru mulți. Puterea lui de viață însă și acum strigă în urechile noastre asemenea apostolului Pavel către Timotei: „Deci tu fiul meu, întărește-te în darul cel întru Hristos Isus și cele ce ai auzit dela mine... păzește-le cu sfințenie“.

Aceste tradiții bune nu trebuie date uitării ci aduse mereu la viață, și atunci se va dovedi puterea lui Hristos ce sălășluiește în inimile noastre.

Pr. T. Ciuruș-Sen.

SECTARISMUL*)

Chestiunea sectarismului începe tot mai mult să preocupe pe oamenii cu răspundere. În prima linie se agită biserica, ca mai aproape interesată, nădăjduim că cu încetul se vor mișca și oamenii de Stat, începând să înțeleagă gravitatea problemei și primejdia și pentru idea de stat național.

Știm cu toții, că deja în primele secole ale creștinismului, dogmele bisericeii au format obiect de discuții aprinse între creștini, dând naștere mai multor erezii, cari însă în fața argumentelor puternice, fixate în sinoadele ecumenice, de figurile luminoase ale creștinismului oriental din acele vremi, s'au topit ca ceara, rămânând ortodoxia credinței bisericeii răsăritene învingătoare prin toate secolele până în zilele noastre. Dușmani ai adevărului, în materie de credință, s'au aflat însă totdeauna, și-i aflăm și astăzi. Dacă însă pentru alte popoare devierile de credință n'au prezentat pericol din punct de vedere moral și etnic, la poporul român, naționalismul și ortodoxia formând ceva unitar în urma tradiției istorice, lățirea sectarismului religios înseamnă și slăbirea conștiinței naționale și a ideii de Stat național. Aceasta au înțeles-o repede dușmanii individualității noastre etnice, și au încercat în trecut, și încearcă și azi, a lăți și întări rătăcirile de credință între Români. Cercetătorii trecutului sectarismului au stabilit în mod neîndoios, că Ungurii au fost cei cari au sămănat semânța sectară pe pământul românesc.

Leagănul sectarismului e America. Amatori de statistici au stabilit, că în America sunt, nu mai puțin de 500 secte religioase. Dintre aceste secte au fost importate în Europa numai câteva nuanțe. Istoricul și eruditul Episcop de Arad, P. S. Sa Dr. Gr. Comșa, în cartea sa „Baptismul în România“ ne spune despre una din aceste secte — baptismul — azi mult răspândit printre Români, că s'a ivit prima oară în Anglia în veacul al XVII-lea, lățit prin predicatorul Joan Smith și sprijinit apoi dela anul 1689 și de bărbatul de Stat Oliver Cromvel. Azi sunt cinci feliuri de baptiști în

Anglia, dar numără abia 404.794 membrii cu 2039 predicatori. Din Anglia a trecut baptismul pe la a. 1823 în Germania, iar de acolo — pe la a. 1846 — în Ungaria, importat de tâmplariul Joan Rettmayer. Predicatori unguri-jidovi sau jidovi-ungurizați, au propagat rătăcirile indeosebi printre Români, întâi în Bihor, apoi în Banat și mai târziu prin tot Ardealul. Un anumit Kornyai Mihály — ne spune istoricul — predica în comuna Talpos, jud. Bihor, în limba maghiară, iar românul Gh. Florian făcea pe tâlmaciul. Cele dintâi urme despre predicatorii baptiști români, le avem din a. 1888, toți botezați de unguri. Un anumit Mayer Carol, evreu, predica în anul 1891 prin județul Arad. Alături de aceștia o seamă întreagă de predicatori străini s'au năpustit asupra satelor românești, răspândind tot felul de secte. Pe la anul 1905 statistica ne pomeneste deja de 4500 români din fosta Ungarie, cari se lăpădaseră de legea strămoșească.

Luminează tare bine această problemă ziarul maghiar din Arad „Aradi Közlöny“, care scria în anul 1913 următoarele:

„Chestia națională românească ar trebui deslegată așa, ca poporul român să fie eliberat de sub conducerea popilor români. E de mare însemnătate, că chestia românească, cel puțin în parte, poate fi deslegată cu ajutoriul baptismului. Baptismul poate ajunge la cuceriri de necrezut în județul Aradului“.

Între unguri baptismul n'a prea prins rădăcini. Abia sunt 15.000 baptiști unguri cu cei din Ungaria cu tot, pe lângă aproape 30.000 baptiști români. Toate națiunile din jurul nostru s'au ferit de baptiști: În Cehoslovacia sunt abia 3100 suflete, în Italia 1762, în Bulgaria 249, în Austria 628.

Alte țări: America are 6 milioane sectari cu 43.764 predicatori, Anglia, cum am amintit mai sus, 404.794 cu 2039 predicatori, pe când în Germania sunt numai 53.866 sectari cu 370 predicatori, iar în Franța și mai puțini cu abia 19 predicatori. Vedem deci că în România tot la 32 suflete e un predicator, plătit cu dolari, pe când în Anglia un predicator are aproape 200 suflete iar în America 137 suflete.

(Va urma)

Pr. V. Șpan.

*) Conferință ținută în Adunarea de toamnă a preoților tractului Lupșa, în comuna Ocolis.

CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Protopopiatul Alba-Iulia

Conferința preotească de toamnă s'a ținut în parohia *Meteș*, la 8 Sept. 1927, deodată cu sfințirea bisericii de acolo. Au luat parte pe lângă protopopul Al. Baba și preoții P. Costea, V. Oțoiu, I. Ursa, N. Muntean, P. Circo, E. Gheaja, V. Stanca, A. Istrate, N. Mandița, Gh. Nuțiu, L. Șel-mărean, I. Criștea.

Dimineața s'a sfințit în mod provizoriu biserica și s'a oficiat sf. liturgie în sobor. Predica a rostit-o pr. protopop Baba, despre datorințele creștinilor față de biserică, combătând și ereziile sectare. După liturghie s'a săvârșit un sft. Maslu cu 7 preoți. La ora 5, s'a ținut conferința preotească în localul școlii primare, fiind de față întreg poporul. Cuvântul de deschidere l-a ținut protopopul, apoi a vorbit pr. Victor Oțoiu despre taina sf. Maslu, după aceea pr. Emil Gheaja a dezvoltat o instructivă conferință despre: „Biserica creștină, sectele pocăite în raport cu biserica ortodoxă“.

La sfârșit, după cuvântul de încheiere al președintelui cu îndemnuri de a iubi biserica și învățăturile ei, a împărțit poporului mai multe broșuri folositoare. Conferința s'a încheiat la ora 8 seara, credincioșii depărtându-se cu sufletul plin și cu amintirea unei zi de adevărată sărbătoare creștinească.

Rep.

BIBLIOGRAFIE

Catalogul Presei din România

Am primit la redacție a IV-a ediție (pe anul 1928) din *Catalogul Presei din România* apărut în editura agenției de publicitate „Rudolf Mosse“ S. A. din București.

Lucrarea își menține același caracter de prețioasă călăuză a celor ce au nevoie de propagandă prin presă. Catalogul dând indicații complet revizuite, asupra tendințelor, tarifelor, dimensiunilor, etc. a vre-o 600 ziare și reviste din țară. În vremurile acestea de criză, când reclama comercială este un ajutor atât de sigur, Catalogul Presei din România pune tuturor la îndemână orientări perfecte în direcția publicității prin presă.

Firmele comerciale și industriale importante, obțin **gratuit** „Catalogul Presei din România“ dela editura: Agenția de Publicitate „Rudolf Mosse“ Soc. Anon. București, Calea Victoriei 31.

CRONICĂ

Predică în biserica-catedrală din Cluj. În ziua de Duminecă 11 Martie va predica dl protiereu *Andrei Ludu*, Consilier eparhial.

Nouile mărci postale cu effigia M. S. Regelui Mihai I. se tipăresc la fabrica de timbre dela Filaret, după modelul aprobat de Inalta Regență. Direcția poștelor a decis ca nouile mărci să fie puse în circulație în luna Martie.

Donațiuni. După cum anunță „Apostolul“ Nr. 4. P. S. Sa Arhimandritul *Iustin*, deodată cu donațiunile făcute mănăstirilor Cernica, Viforita, Nămăiești, Cheea, Căldărușani, bisericilor din Mărășești, Mărăști, Pörumbac și Orăștie, a donat bisericii episcopoești din Alba-Iulia: 1. Una Evanghelie nouă de Neamțu legată în catifea verde și argint, în valoare de 25.000 lei. 2. Un Apostol nou de Neamțu legat în piele roșie și aurit, în valoare de 5000 lei. 3. Una Leturghie de București legată în piele imitație în Budapesta 1919 pe când ocupasem capitala Ungariei. 4. Un Tipic arhieresc Idem. 5. Un prohod de cântări în Vinerea cea mare Idem. 6. Un Șervet de olandă, pentru șters la Sf. Cuminecătură. — Pentru *Mănăstirea Toplița „Patriarhul Miron“*: 1. Un rând de sfinte vase argint poleite, format rusec. 2. Un Miruitor de argint cu care au fost miruiți Soveranii în Careii-Mari 1919. 3. Un Rând de procovețe de mătase brodate cu frangiuri. 4. Un Aer idem. 5. Un Setau de mătase pentru antimis. 6. Una Copie de oțel cu mânerul de fildeș. 7. Una linguriță de argint aurită. 8. Un serviciu de olandă pentru împărțit, toate noi.

Porunci aspre dar folositoare. Ibn Saud, regele Hedjazului, căruia i s'a dus vestea de cel mai mare puritan printre musulmani, a dat supușilor săi o mulțime de decrete aspre, în cari între altele oprește fumatul, întrebuițarea băuturilor spirtoase, parfumarea, îmbrăcămintea de mătase și purtarea podoablor de aur, sau de argint. Imediat ce aude chemarea la rugăciune, fiecare musulman trebuie să lase lucrul și să plece repede spre moschee, fiindcă „rugăciunea e mai bună decât munca ori somnul“. Raderea bărbii e considerată de crimă, pentru care se pedepsește atât bărbierul, cât și cel bărbierit. Camăta, întâlnirea bărbaților cu femeile și adunarea rudeniilor ca să-și jelească morții, sunt de asemenea printre faptele interzise de regele Saud.

Directorul ziarelor „Adevărul“ și „Dimineața“, după cum dovedește „Universul“ este dl Em. Socor, agitator comunist, care în anul 1920 pentru crimă contra siguranței Statului, a fost condamnat la 5 ani de muncă silnică. În baza acestei condamnări a și fost degradat de gradul de subofițer de administrație. Iată cine îndrumă opinia publică românească!

